

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“.

Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Komarovej hiši.

„Green Erin“.

I.

Dr. V. Z—k. Zeleno „Erin“ imenujejo Irci svojo domovino, ker je okinčana po vseh pokrajinah s krasno zelenjavo, katerej je težko para najti v katerej drugej evropskej zemlji. Hibernijo so imenovali otok stari Rimljani, ki je bil od pamtiveka Keltska naselbina. Irska obsega v okroglem broju 1500 štirjaskih milj in je velika planjava, na okolo obdana z gorami. Vsled svojega podnebja in svoje glebe spada Irska mej najrodovitnejše dežele cele Evrope, tako, da bi človek mislil, tu mora jako srečno ljudstvo živeti.

Ali ravno narobe je istina. Irska se sme v pravem pomenu evangeljske besede: „dolina solz“ imenovati, in slavni njen pesnik Tomaž Moore je rekel, da, ako ne bi bila njegova domovina uže po naravi od morja obdana, moralo bi bilo morje nastati od samih solz, katere je njegov nesrečni narod v stoletjih pretočil in jih še dan denes pretaka. Slavni angleški humorist Swift, ki je bil tudi Irec, je rekel, da on ne želi svoje nesrečnej domovini večje sreče, kakor te, da bi se enkrat v prav temnej, tihej noči polahkoma za zmirom v morje pogreznila!

Nesreča vse Irske obstoji v tem, da niso imeli pradedje sedanjega roda nobenega razuma in nobenega talenta vstvariti si — veliko državo. V tem so irski Kelti jako nam Slovanom in posebno nam Slovencem podobni bili. Živeli so Irci do 12. stoletja pod posameznimi glavarji, ki so si bili mej soboj zmirom navskriž in v vednem mejsobnem ravsu in kavsu.

Isto tako so stari naši slovenski pradedje

pod svojimi župani brez vsake državne zveze živeli in tako na lahak način postali plen silovitih Frankov.

Mej vsemi germanskimi plemeni so bili najbolj siloviti in najbolj z organizatoričnim talentom obdarovani Normani, ki so imeli svojo prvotno domovino v škandinavskej Norvegiji. Bili so malobrojni — težko da jih je bilo čez pol milijona — ali bili so silno podvzetni, hrabri, neustrašljivi, ratoborni in obučevanja vredni organizatorji. Nij jih doma trpelo, ampak šli so od pokrajine do pokrajine na obalah Evrope in si deželo za deželo s silo prisvajali. Najbolj so se ugnzdili na severu sedanje Francoske, kjer so ustanovili normansko kraljestvo. Še dandenes se imenuje po tem imenu severno-francoska provincija: „la Normandie“.

Normani so vsako prisvojeno deželo mej soboj razdelili in odvzeli prvotnemu naseljenemu ljudstvu vso lastnino zemlje, kajti oni so bili pravi zastopniki ali bolje rečeno stvarniki sredovečne fevdalne sisteme.

Znano je, da je po fevdalnih nazorih kralj ali vrhovni knez lastnik cele zemlje, katero ima on sam pravico mej svoje vojake in privržence razdeliti. Vsak teh vojakov je dobil od kralja večji ali manji kos prisvojene zemlje v „feudum“ (Lehen) in je postal s tem kraljev vazal. Vsi prvotni prebivalci na takej zemlji so izgubili vsled take razdelitve svojo prejšnjo lastnino na zemlji in postali so hlapci, najemniki, robotarji ali celo sužnji novega normanskega gospodarja. Tako so Normani organizirali severno Francosko, kjer je bilo prvotno prebivalstvo romanskega pokolenja. Novi normanski gospodarji so sicer v kratkem času svojo narodnost izgubili in postali popolnem

Francozi, — ali poleg vse te narodnostne amalgamacije s prvotnim prebivalstvom je ostala vendar fevdalna sistema podlaga cele državne osnove.

Taisto osodo je imelo prvotno romansko prebivalstvo v Siciliji in na Neapolitanskem, kateri deželi so si bili tudi Normani s silo osvojili in ji po svoje uredili. Še dandenes so v Siciliji in na Neapolitanskem najbolj močne rodovine, ki imajo velikanske latifundije, rodovine potomcev nekdanjih normanskih osvojiteljev.

Prava sreča pa so bili Normani za Slované v Rusiji, kjer so oni osnovali pred tisoč leti to silno velikansko državo, kakor je znano iz povestnice.

Glavni naseljenci na Angleškem so bili Anglosaksi, od katerih še dandenes Anglija svoje ime nosi in ki so tudi glavni kvas sedanjega angleškega naroda, ki se v angleškej in skotskej kraljevini nahaja.

Ko so Anglosaksi v deželo prišli, nij bilo še nobene fevdalnosti, vsak kmet je bil lastnik svojega zemljišča. 1066. leta pa so prihrumeli iz Normandije čez „canal la Manche“ Normani in njihov kralj William osvojitelj (the conqueror) je v velikej bitki pri Hastingsu Anglosakse premagal in si s tem činom Angleško prisvojil. Po tej nesrečnej bitki so postali na enkrat slobodni anglosaksonski kmetje najemniki in hlapci tujih normanskih baronov, mej katere je bil njihov kralj William razdelil celo zemljo po fevdalnej sistemi, kakor mej svoje vazale. Preteklo je uže osem sto let po bitki pri Hastingsu, večjidel se je na Angleškem v tem času uže vse od vrha do tal spremenilo, ali ostali so potomci in drugi pravni nasledniki prvih normanskih baronov še dan

Listek.

Zverinjak v amerikanskem gozdu.

(Po Fr. Gerstäckerju.)

(Dalje.)

Francozu je stalo mnogo do tega, da bi se njegova čuda kolikor hitreje tu v gozdu razvpila, a jih je hotel zopet le toliko pokazati, da bi v kmetih vzbudil radovednost in bi morali potem okolo govoriti o stvareh, ki so jih videli. Zato je sklenil obema kmetovalcema pokazati opice, kakor je uže mej potom pokazal stewardu katamunta; hitro je odgrnil zagrinjalo jedne skrinje, katero je dozda zakrivalo ječo precej močnega šimpanza, najdražje živali njegove cele menažerije.

„Darn my buttons“, vsklikneta jedno-glasno oba moža, ko se je čudo njiju očem pokazalo, — „to bi pa lahko pokrovko z lonca zbito!“

„Jimmy, kje si pa to ujel?“ kriči steward, nazivljajoč Francoza s prvim imenom, ki mu je na um prišlo; potem pa počene pred kletko in se s komolci nasloni na kolena, da bi od spodaj gori boljše pregledal opico, — „ali je za jesti?“

„Naj me vrag vzame, če nij to gozdni mož!“ vsklikne vmes Wilson, — „tega je ujel v Cash-močvirji, saj ga je Prince tam uže dvakrat videl, a mu nij mogel nobenkrat do živiga.“

„Pa ta past néma nič zaklopke,“ opomeni steward, opazujoč skrinjo od vseh strani; „ko bi le vedel, kako je ta-le prišel tu notri!“

„To je monké — opica,“ razjasnjuje majhen Francoz in se veseli nad strmenjem svojih gledalcev, — „je prišel iz Indije, živi v prav vroč cuntry in ima veliko ressemblance s človekom.“

„Veliko kaj?“ kriči steward, in gleda tujca s široko odprtimi usti.

„Veliko ressemblance,“ ponavlja ta — „veliko ravno tak — comprenez?“

„A-aha,“ dé Wilson, „on zna po drevesih plezat — kaj?“

„Da, pri Bogu, zna na drevesa plezat, — še družih živalij tukaj, — čudnih živalij!“

„No, ven z njimi, očka,“ dreza ga steward „ven z njimi, smo ravno tako ugodno razpoloženi, da jih pregledamo.“

„Non, non,“ brani mali Francoz in stopi predenj, ko je hotel steward še jedno omaro odgrniti; — „ne denes zvečer, — nič več — jutri, jutri zvečer bo velik entrée, — velika predstava v Francesville, — vse se bo videlo, če bo vse v redu — denes zvečer nič več, ker nij nič v redu.“

„A — uh — ih!“ oglasi se v tem trenutku katamunt za steno.

„Primi ga!“ kriči skoraj instinktivno stari

denes edini lastniki vsega angleškega zemljišča, mej tem, ko so potomci prvih anglosaksonskih naseljencev še zmirom le najemniki in hlapci na tistih zemljiščih, kjer so njihovi pradedje pred 8 stoletji kakor svobodni kmetje in lastniki živeli. Ta duh, ki je z Normani v Angleško prišel, je bil nesreča za Irsko, pod katero nesrečo še danes denes javka in stoka.

Irec Dermot Leinsterski knez je O'Rourke, glavarju pokrajine Meath, ženo s silo vzel. Zaradi tega je bil od drugega glavarja po imenu Rodericha O' Connor s svojih zemljišč prognan. Da bi se Dermot maščeval, je šel na Angleško 1167. leta h kralju Henrik II. in ga je prosil, naj mu pride na pomoč in naj ga zopet v njegova posestva na Irskem vpelje. Angleški kralj je komaj take prilike čakal. Prišel je Henrik II. decembra 1171. leta s četo 400 normanskih vitezov in 4000 vojakov v Irsko. Irska glavarja iz Leinstera in Munstera sta se mu brez boja udala. In tudi Roderich O' Connor se je moral naposled angleškemu nasilju po dolgotrajnih, hudih in trdih bojih oktobra 1175. leta umakniti in s Henrikom II. mir skleniti.

Po tem miru je obdržal celi iztočni del Irske angleški kralj zá-se, zapadna polovica je pa ostala še pod irskim knezom Roderichom O' Connor, ki je pa ob enem postal vazal angleške krone, katerej je moral danj plačevati.

S sklepom tega mira so se Angleži prvičkrat na irske zemlji ugnezili in s tem je bila osoda nesrečnega otoka na stoletja zapečaten.

Angleški baroni so precej s silo vzeli v posest zemljo, katero jim je angleški kralj kakor svojim vazalom v „feudum“ dal; prognali so domače irske načelnike in glavarje in uvedli so povsod angleško pravo. Ob sebi se umeva, da se Angleži niso držali pogojev tega miru, temveč, da so zmirom dalje in dalje v Irske proti zapadu prodirali in celi otok smatrali, kakor svojo lastnino.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 15. januarja.

Bivše „ustavoverne“ stranke očita se zdaj celo iz Nemcev veleizdajstvo. Tako očitane celotne stranke je popolnem resnično, ako se pomisli, kako javno kaže Schönerer svoje prusijanstvo, da je on član te „ustavoverne“ stranke, ki mora biti z njim jednega ter istega mnenja, ker ga dotlej še nigdar nij na laž postavila. In ker „ustavoverna“ stranka

nij preklicala najnovejšega programa Schönererjevega: „Ogerskeje personalno unijo. Poljake iz Avstrije vreči, ostanek habsburške monarhije pa tesno zvezati z Nemčijo gospodarsko in administrativno“ — zato se more po vsej pravici sklepati, da je to tudi program bivše „ustavoverne“ stranke. Dobro je to; kajti, kolikor več budalosti naredi nemški liberalci v svojem zagrizenem boju zoper vse postoječe, toliko bolj jim zgineva upanje, da bi kmalu mogli izvrševati zopet svoje gaslo: landgraf werde hart! — nad Slovani avstrijskimi.

Cesarjevič Rudolf vrne se 4. februarja iz Bruselja na Dunaj, ter se odpravi takoj potem na potovanje po vstoku.

Vnanje države.

Na novega leta dan je ruski car imenoval velikega kneza Konstantina Nikolajeviča predsednikom državnega svetovladstva za l. 1881, velikega kneza Aleksija Aleksandroviča in generala Albedinskega pa za carska svetovladca.

Razmere mej Srbije in Bolgarije so postale zdaj prav iskrene.

Dunajski list javlja iz Carigrada: Dodaški turški vojni minister Husni paša in Ali Nizam paša so bili 12. t. m. v zapor dejani, Reuf paša je imenovan za poveljnika gardi. Sumi se o kakej zaroti.

Z Albanskega se poroča zopet o vstanku, kateremu se je na čelo postavil Ali paša. Vstaši so se polastili železnice Mitrovica-Ueskub, Ali paša pa je zasedel Skoplje. Turški uradniki so povsod po Albaniji odstavljani.

V angleške zbornice se je 13. t. m. konstatiralo, da je porta se silo odgnala več bolgarskih rodbin z njihovega domovja, da jih je pa potem nazaj poslala samo na opominjevanje Anglije.

Na Irskem bi bilo prišlo 12. t. m. zopet skoro do boja mej prebivalstvom in angleškimi policaji. V grofovini Longford bi bil imel izgnan biti neki najemnik. Ljudstvo pa se je oborožilo s kosami in najemnika branilo. 350 policajev je prišlo potem, ki so z golimi bajoneti razgnali zbrano ljudstvo.

V pruskem deželnem zboru je Windhorst stavil predlog, da bi deljenje sv. zakramentov in branje sv. maše ne bilo kaznjivo. Poljaki in centum so podpirali ta predlog.

Rusko-Kitajska zadeva se bode baje mirnim potom rešila, ker bode Kitajska podpisala novo pogodbo z Rusko. Na korist Rusiji je v tej zadevi posredovala pri Kitajski angleška vlada.

Perzijska vlada zahteva od Turčije, da jej ta izroči vodji Kurdov, Obeida in Hamso ago. Porta se za to zahtevanje niti ne zmeni.

Dopisi.

Iz Ljubljane 14. jan. [Izv. dopis.] (Dve pozabljeni ministerski naredbi.) V jutranjem listu od četrta pri-

naša dunajska „Tribüne“ dve ministerski naredbi gledé rabe slovenskega jezika pri sodnijah. Prva naredba, na katero se ravno odlok graške deželne nadsodnije od dne 28. decembra 1880 naslanja (kateri odlok je bil v „Slovenskem Narodu“ v kratkem dvakrat razglašen), datirana od 15. marca 1862, določuje: 1. Sodnije morajo obravnavati se slovenskimi strankami slovenski; 2. morajo zapisnike slovenskih priseg delati slovenski; 3. morajo pri končnih obravnavah se strankami, ki znajo samo slovenski, sodniki znati popolnem slovenski, obravnava se ima vršiti slovenski in razzodba razglasiti se slovenski; 4. morajo se slovenske vloge reševati slovenski.

Druga naredba, na katero se zgoraj navedeni odlok graške deželne nadsodnije tudi naslanja, datira od 5. sept. 1867 št. 8036 in 9396. Kaj pravi ta ministerska naredba? Ona naglašá, da je justično ministerstvo izvedelo, da velika večina sodnijskih uradnikov in beležnikov na Kranjskem je v besedi in pismu zmožna slovenščine, da se ima tedaj se slovenskimi strankami poslovati slovenski, kar ne zahtevajo samo interesi pravosodstva nego kar se z vso pravico trudijo doseči slovenske stranke in slovenski poslanci. Dalje natančneje določuje naredbo od 15. marca 1862 br. 865 ter končno izraža justično ministerstvo nadejo, da se bodo sodnije po tej naredbi točno ravnale, na natančno izvršenje naredeb pa da ima ostro paziti deželna nadsodnija. —

Slovenci in naši poslanci se imajo tedaj še za to boriti, kar je na papirji uže dovoljeno. Slovencem se kažejo zmirom le paragrafi — človek bi menil, da tudi gori navedeni ministerski še zdaj veljavni naredbi nijsta samo zato, da jih prezirajo oni faktori, katerih se ravno tiče. Dobro je to, da je to vprašanje sprožil tudi dunajski list.

Iz Kamnika 13. jan. [Izv. dopis.] Narodna čitalnica naša imela je 6. t. m. svoj redni občni zbor. Za poročilom tajnikovim in blagajnikovim vršila se je volitev, pri katerej so bili voljeni: Maks Samec enoglasno kot predsednik, podpredsednik g. Fran Hajek, blagajnik g. Ivan Stelé, tajnik g. Ivan Pujman, v odbor gg. Jos. Adamič, Jarnej Cenčič, Alojzij Medved, Franc Prohinar, Gregor Slabajna, namestnika g. dr. Fr. Vršec in g. Josip Rode, v zabavni odsek g. Gustav Kronabethvogl, g. dr.

lovec; in psi, jedva so se malo umirili, planejo divje na omaro, raztrgajo zastor, ter so odletavali uže tudi zadeti od ostrih krempljev katamunta, predno je še Francoz se svojimi pomagači mogel odgnati jih.

„Pri svetem Primoži! katamunt!“ nori Wilson, ko je videl, da se je zastor pretrgal — „ven z njim, ven, pusti ga malo naprej — hu — pih!“

S temi klici naščuvani, hoteli so psi zopet omaro napasti, v katerej je bila zaprta žival, tako, da so jih ljudje komaj proč odganjali s poleni in palicami. Koncem odpodi jih pa Francoz z majhenim teškim bičem od svojega novega šatorišča, zakrije hitro zopet omare in ukaže svojim podložnikom, da so napravili fenc okolo voz. Ta ograja branila bi psom, da ne bi mogli blizu in ne bi v kakem odločilnem trenutku zopet „pastij“ napadli, ter mu škode ne napravili.

Ko sta Wilson in steward uvidela, da se Francoz ne da nič več pregovoriti, pobrišeta

jo domov. A v celej malej vasi se je istega večera govorilo jedino le o tujčevem „zbirki pastij“, kljubu „tožnemu dnevi“ in kljubu bližnji volitvi. Najneverjetnejše se je sodilo in sklepalo, čemu vlačí ta čudni dedec te živali po deželi, ali jih je, ali pa le ljudem kaže, da bi mu naročevali, ujeti jih še več. Zato sta pa tudi steward in Wilson za jedno jelenovo kožo stavila, kje da je Francoz prijel tega „divjačka“. Steward je trdil, da je daleč iz Tennessee, iz Devils elibow, jednega ovinka Misisipi reke, kajti tam se je baje jeden okolo klatil v trstji. Wilson pa nasprotno nij hotel odnehati od svojega mnenja, da „ga“ je Francoz v Cash-močvirji na jeden ali drugi način dobil; dejal je, da bi ga bil uže sam jedenkrat skoraj ugrabil, a se mu je izpodrsnilo, in z glavo je padel ravno na neki panjač.

Napočil je drugi dan, nedelja, in jutro minilo popolnem mirno. Francoz je v noči dovršil ograjo, ter je nekakov šator prepél črez vozove, ki je prikrival celo njegovo menažerijo

radovednim očem; sam se pa nij celo jutro prikazal na svetlo. A popoldne pričelo se je v Francisville nekako posebno divje življenje. Iz vseh krajev dohajali so gosti čestokrat na pravih kljusah, a še bolj pogosto jahajoči na krasnih konjih, ker vsi bekvdsmeni bili so ponosni, ako so se mogli ponašati z lepo rejnimi živinčeti.

Drugi dan bil je namreč prvi ponedeljek meseca septembra in za County glavni „tožni dan“. Ob takej priliki pa prihajajo od vseh krajev farmarji in naseljenci, ali da proti njim vložene tožbe sami zastopajo, ali da so za priče, ali pa so prišli k tem čisto zanimivim obravnavam zijula prodajat. Denes pa, to se uže tako razume, nij se drugega govorilo, nego o „čudeži v šatoru“; kajti Francoz tičal je še zdaj notri v svojej platnenez ograji in vrata so bila še „privezana“, torej je bil vhod vsakemu tujcu in nepozvanemu zatvorjen.

(Dalje prih.)

Franc Vršec, g. Matej Ozbič, g. Alojzij Stadler, g. Avgust Terpine in g. Ivan Fajdiga kot arhivar. —

Dohodkov po poročilu blagajnikovem v preteklem letu 955 gl. 56 kr. stroškov 927 gl. 15 kr. V polepšavo lokalitet društva izdalo se je res mnogo to leto v primeri z družimi leti.

Udov ima naša čitalnica zdaj 2 častna, 60 domačih, 13 vnanjih in 2 delavna, torej skup 77, znamenje, da še nismo tam, kjer bi nas naši premili nasprotniki želeli. Da se to ne zgodi, pripomorejo nam v obilnej meri č. sodelovalci pri veselicah, katerih smo spomina vredno obilno vžili v tem letu. V prvej vrsti gre pa hvala onim gospodičinam in gospodom, ki se največ trudijo pri petji in igri, ter svoje moči žrtvujejo narodnej slovenskej stvari. Hvala jim!

Iz Novega mesta 12. januarja. [Izv. dop.] Kar narodno gibanje pri nas zadene, se je začelo na Dolenjskem zboljševati. Število čitalničnih udov rase kljub neugodnemu denarnemu stanju. Če bodo domoljubi le količkaj naš trud podpirali, se zna „narodni dom“ vendar še letos dovršiti. Obrtniška založnica in kmetijska podružnica je uže v narodnih rokah. Kazino peša in zloglasni protivniki molčé. Narodni gospodje so se zopet lotili narodnih podvzetij, in upati je, da pri volitvah v mestni zbor prihodnjič zmagamo mi.

Iz Toplice na Dolenjskem 12. januarja. [Izv. dop.] Naše dolenjske Toplice so začele nekoliko napredovati. To nedeljo je sklenil občinski zastop kupiti brizgalnico in vpeljati za naše ozke in grapaste ulice svečavo. Razsvetljevalo jih bo šest svetilnic do enajstih zvečer, po letu in po zimi.

Ali čitalnica, ki se snuje uže več let, se še zdaj ne more osnovati, da si ravno bi vsaj po letu, ko pride vselej mnogo narodnih gostov, prav lahko izhajala in cvetela.

Novo vino je tukaj po 7 do 8 gld. Dolenjska starina po 12, vivodinska po 14 gld. avstr. vedro.

Iz Peterburga 11. januarja. [Izviren dopis.] Naj vam poročam, kaj ruske „Novoje Vremja“ od 10. t. m. prinaša v svojem prvem članku: „Novost dneva je — zblížanje Rusije z Avstrijo in Nemčijo. Verjetnost tega povrata v mejnarodnej politiki ne podvrča se sumenju v dunajskih in berlinskih časopisih; angleški uverjajo celo, da ima zblížanje realno podlogo in je osnovano na soglašenju ohraniti mir na vstoku zjedinjenimi silami. Nemški listi pravijo samo, da vzajemne razmere Rusije in avstro-nemških zaveznikov davno niso bile tako prijateljske, kakor denes, a odrekajo, da bi bilo kako soglašenje v zadevah na balkanskem poluostrovu. Naši zavezniki bodo uže zahtevali od nas dobrih uslug — vsakako v smislu ukrotenja, kakor vselej, kadar se Rusija približuje svojim sosedom, in ravno to, vedno k nam obrneno pričeti reakcijo na vstoku, je eno iz najbitstvenejših zaprek ponovljenju zaveznih razmer mej tremi državami. V Berlinu in v Avstriji ne razumevajo in, kaže se, ne sprejemajo ruskega zaveznika drugače; mi naj bi vezali in v kot posajali zdaj Srba, zdaj Bolgara in sedaj celo oddaljenega od nas Grka, katerega Rusija nikakor ne podpihuje k vojni s porto. Rusija se je naveličala izpolnjevanja mejnarodnih policijskih obvezanostij, a če okoljščine prinujajo Avstrijo in Nemčijo iskati zblížanja z Rusijo, tedaj morata pretrgati temna predanja (tradicije) prošlega in poiskati sedanjim razmeram bolj primerno podlago za spo-

razumljenje. Zanimivo je to, da se berlinski oficijozni listi izražajo proti zblížanju z Rusijo. Dejansko, nemška politika ima mnogo povodov bati se tudi od naše strani zaželenega odstranjenja nedorazumenij mej Avstrijo in Rusijo. To nedorazumenje izginilo bi kmalu, če bi avstrijska vlada vspela provesti praktičnim potom politično ravnopravnost Slovanov z Nemci in Magjari in neuklonno držati se prijateljske in pokroviteljske politike k Slovanom balkanskega poluostrova. A te skromne želje sedanja dunajska vlada ne more izpolniti in treba le majhenega prevrata v razpoloženju parlamentskih partij, in prikažejo se v glavi cislejtanskega ministerstva in inostranih del javni slovanofabi, na mesto sedanjih brezbarvnih, če tudi dobro k Slovanom razpoloženih, grofa Taaffe in barona Heimerle. Kot garancija večje trdnosti Avstro-Ogerske politike, služilo bi razvitje oblastne avtonomije v Avstriji in Ogerske, posebno na Češkem in na jugu cesarstva, a do sedaj pripale so vse koncesije in ugođe edino le Poljakom. Vedno večja zahtevanja poljskih graščakov v Galiciji na škodo pravičnim in skromnim terjatvam slovanskih plemen, bila so glavni vzrok neudače petnajstletnega prizadevanja ukrepi Avstro-Ogersko in postaviti jo na noge. Vrgla se je ta država v naročje nemške politike, nadejoč se najti krepko podporo; mogoče, da so enkrat te iluzije imele pomen, a pri današnjem položanju Evrope bi berlinski politiki poprej potegnili Avstro-Ogersko v brezplodno vojno, kakor pa pomagali zaveznici varovati svoje interese. Avstrijska vlada ima tehtne povode iskati zblížanja z Rusijo, samo če je sposobna odreči se svojej neimejočej smisla rutini — iskati sreče cesarstva v tlačenju Slovanov.“

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 15. januarja. Denašnja „Wiener Zeitung“ proglašča, da sta ministra Streit in Kremer iz ministrskih služb odpuščena in da je imenovan Pražak za justičnega ministra ter Pino za trgovskega ministra.

Domače stvari.

— (Zadnjo konfiskacijo) „Slovenskega Naroda“ nahajamo v tukajšnjem uradnem listu potrjeno po § 302 k. z. Ali ravno isti članek, zaradi katerega je bil „Slovenski Narod“ konfisciran, (dopis iz Istre o italijanskih uradnikih, ki zoper avstrijske interese delajo), izšel je v novem izvrstnem dunajskem nemškem dnevniku „Tribüne“ od besede do besede tako, kakor je bil naš — pa nij bil konfisciran! In vendar velja na Dunaji tist zakon, kakor v Ljubljani.

— (Soareja s plesom) bode pri delžnem predsedniku g. Winklerji v soboto 22. t. m. Vabila k njej se razpošiljajo.

— (Kranjske industrijske družbe) gozdni inspektor g. Seitner bode baje predstavljen v Bosno, kakor se piše dunajske „Tr.“. Gorenjski kmetje ga izvestno ne bodo pogrešali.

— (Hranilno in podporno društvo) se je ustanovilo mej udi tukajšnjega gasilnega društva. Vplačila bodo jako mala. Načelnik društva je g. A. Ahčin.

— (Novomeška narodna čitalnica) priredi denes v nedeljo v prostorih „prvega narodnega doma“ zabavni večer s sledočim programom: „Vdova in vdovec“, vesela igra v enem dejanji. Tej sledi: „Berite Novice“, ve-

sela igra v enem dejanji. Prosta zabava v prostorskih sobanah restavracije. Ples v dvorani. Mej posameznimi točkami in plesom svira mestna godba pod vodstvom njenega kapelnika g. K. Pfelegerja. Začetek ob 7¹/₂ uri zvečer. K obilnej udeležitvi uljudno vabi odbor.

— (Cesar) je 200 gld. daroval gasilnemu društvu v Šmariji na Štajerskem.

— (Prestavljeni) so okrajni glavarji: g. Rupnik v Brežice, plem. Trautvetter v Slov. Gradec, g. vitez pl. Finetti v Ljutomer in dr. Braunhof v Radgono.

— (V Mariboru) so našli 15726 ljudi, l. 1870 bilo jih je 12828.

— (Duhovenske spremembe v lavantinske škofiji.) Za župnike so imenovani gg. Ant. Šibal na Sevnico, Jožef Flek za Lembach, Jak. Pečnik za Podgorje, Ad. Srobotnik za sv. Primoža Jakob Krušič pride za namestnika v sv. Andrej pri Polzeli.

— (Veliko nesrečo zabranil) je železniški čuvaj pri Slivnici zunaj Maribora. Na sv. 3. kraljev večer zagleda v farnej cerkvi ogenj. Takoj hiti v vas in v farovž; hipoma je vse po konci s škafi in vodo; ko cerkev odpró, ne morejo lahko v njo, ker je bila polna dima in veliki altar v plamenu. Ko ogenj pogasijo, vidijo, da je pogorel tabernakelj, srebrna monštranca, ciborij, kip device Marije in vsa lesovina mej stebri; drugo je ostalo. Škoda se ceni na 2000 gld. Ko bi ne bil čuvaj o pravem času prišel in bi ogenj prej duška dobil, vsa cerkev bi bila pogorela. Za pravi vzrok ognja še ne vedó.

— (Mrtvo novorojeno dete v cerkvi) sv. Antona v Trstu so zadnji četrtek našli pod klopjo. Bilo je v škatljici shranjeno.

— (Učiteljske spremembe na Kranjskem.) Definitivnimi učitelji so imenovani Filip Kete v Zagorjah, Štefan Franci v Vipavi, Leopoldina Rossmann v Radovljici, Pavla Renzenberg v Vipavi. Provizorično so nastavljene: Marija Cantoni, Frančiška Vrus; Josipina Malec v Kostanjevici, M. Dobrin v Šent Vidu pri Zatičini, A. Mahnič v Šent Vidu pri Ptuj. G. Jaka Dimnik prov. v Postojno, B. Jarc, pomožni učitelj v Vodice.

— (Ob priliki volilnega shoda v Žavci) je bil en plaid zmenjen. Dotični gospod se prosi, da ta plaid v Žavcu „pri kroni“ odda in svoj plaid soboj vzame.

Razne vesti.

* (U mor.) Mlinar J. Dreksler je vsako jutro pošiljal svojega hlapca s kruhom v M stlbach. Predvčeranjem v jutro je hlapec zopet peljal kruh; mej potom se mu pridruži neki tupec, kateri pa hlapca črez nekoliko časa od zadaj napade in ubije, kruh pa pelje v Mistlbach, kjer je dobil zanj 25 gld, potem pa je še voz obrnil in se nekoliko časa nazaj peljal, potem pa pobegnil. Konja sta prišla sama domov.

* (Prebivalstvo na Dunaji) šteje po zadnjem ljudskem štetju 707.532 duš, pomnožilo se je v teku 11 let za 100.018 duš.

* (Nov zrakoplov) je izumil neki Amerikanec; ta zrakoplov bi smodnik gnal v zrak — sicer bi pa bilo potovanje s tako mašino prvič jako nevarno, drugič pa jako drago. Vsaka vožnja bi stala 500 dolarjev.

* (Najmanjša človeka na svetu) kazeta se sedaj v Londonu. On, 16 let star, tehta 9 funtov in je 26¹/₂ palca velik, — ona pa, po imeni mis Lucia Zarate, stara je 17 let, tehta pa 5 funtov in meri 25 palcev. Hoteli so njega oženiti z njo, a tudi palčeki imajo svojo trmo, in oba nečeta nič slišati o kakej ženitvi. Čuden bi bil zakon mej dvema, ki tehtata skupaj le 14 funtov!

Služba občinskega tajnika.

Pri občinskem uradu Kamniškem je izpraznena služba občinskega tajnika z letno plačo 500 gld. Prosilci za to službo naj svoje v slovenski pisane prošnje obložene s pričevali o dozdajnem službovanju in o sposobnosti slovenskega uradovanja vložijo do 25. januarja t. l.

Zupanstvo v Kamniku,
dné 4. januarja 1881. (5—3)

„POPOTNIK“

list za šolo in dom,

se odpravlja drugo leto iz starodavnega Celja na svoje potovanje po slovenskih pokraji ah ter se na deja gostoljubnega sprejema pri učiteljih in pri vsakem prijatelji šolstva in ljudske omike. — Izhajal bode kakor do zdaj po dvakrat (10. in 25.) na mesec na celj pol ter stane 3 gld. za celo leto in 1 gld. 50 kr. za pol leta. Učiteljski pripravniki ga dobé za 2 gld. na leto. (17—3)

Domoljubi podpirajte ga!

Jurij Tavčar,

akademični slikar,

stanuje na emonske cesti št. 4 do sv. Jurja ter se priporoča čestitemu p. n. občinstvu in duhovenstvu za izdelavanje slik, križevpotoj, svetega groba ter mala raznolike napise in obnavlja stare slike. (23—2)

Umetne (640—9)

zobe in zobovja

postavlja po najnovejšem amerikanskem sistemu v zlatu, vulkanitu ali celuloidu brez bolečin. Plombira z zlatom itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin s prijetnim mamilom

zobni zdravnik A. Paichel,
poleg Hradskega mostu, v I. nadstropji.

Zdrav deček,

ki zna slovenski in nemški, sprejme se takoj v neke prodajalnici se špecerijem in mešanin blagom (v prav dobri hiši). — Natančneje pove J. Klauer, trgovec se špecerijem blagom, na Res-selovem trgu št. 1. (27—2)

A. DEBEVEC,

Rimska cesta (Gradišče) 19.

Salonsk premog

od 50 kilo višje.

Suha drva,

cela in razkrojena.

po 1, 1/2 in 1/4 sežnja ter v žakljih (à 30 kr.), z dovažanjem na dom po najnižjih cenah. (13—7)

S. c. kr. av. privilegijem in kr. pruskim minister-skim potrdilom.

Dr. Borchardtovo aromatično (dišeče) milo (žajla) z zelišč, za olepšanje in popravilo kože in skušeno zoper vsake nesnage na koži; v zapечатnih izvornih zavitkih po 42 kr.

Dr. Suin de Boutemard-ova dišeča pasta za zobe, najsplošnejši in najzanesljivejši pripomoček za ohranjenje in čiščenje zob in zobnega mesa; v celih in pol zavitkih po 70 ali 35 kr.

Dr. Hartung-ovo olje iz kitajske skorje za varovanje in olepšanje las; v zapечатnih in v steklu štempljanih sklenicah po 85 kr.

Dr. Béringer-jev dišeči kronini duh, krasna voda za duhanje in umivanje, ki krepi in budi življ; v izvornih sklenicah po 1 gld. 25 kr. in 75 kr.

Prof. dr. Lindova rastlinska pomada v štanjskah, povisa svit in voljnost las in je pripravna posebno za to, da obdrži proge las na glavi; v izvornih kosovih po 50 kr.

Balzamično milo iz oljke se odlikuje po oživljajoč in ohranjujoč moči za voljnost in meh-kost kože; v zavitkih po 35 kr.

Dr. Béringer-jev rastlinski pripomoček za barvanje las, barva prav črno, rujavo in ru-menkasto; s krtačami in lončki vred po 5 gld.

Dr. Hartung-ova zeljska pomada za oživljenje in zbujenje rasti las; v zapечатnih in v steklu štempljanih posodicah po 85 kr.

Dr. Béringer-jevo olje iz zemljišnih korenin za okrepčanje in ohranjenje las in brade; sklenica 1 gld.

Dr. Koch-ovi bonboni iz zeljskih, znan in skušen domac pripomoček za prehlad, hripavost, zaba-sanost, hripavo grlo itd.; v izvornih škatljicah po 70 in 35 kr.

Bratov Ledar-jevo balzamično milo iz olja ze-meljskih orehov, prijeten pripomoček pri umi-vanju nežne in občutljive kože, posebno damam in otrokom; po 25 kr., paket (4 kosovi) 80 kr.

Pravi ti po pripoznanj solidnosti in priprav-nosti tudi v naših krajih uže priljubljeni pripo-močki se dobivajo:

v Ljubljani pri Terčeku & Nekrepu, pri bratih Krisper in pri Edvard Mahru; v Zagrebu pri lekarjih: J. J. Čejbeku in Žg. Mitlbachu in Flor. Kiraloviču; v Celju pri Kr. Krisperju; v Reki pri drogljeru Nikolu Pavačiču; v Gorici pri lekarju G. B. Pontiniju; v Celovcu pri lekarjih: H. Kommetterju in pri Josip Nussbaumerju; v Trstu pri lekarjih: J. Serravallo, K. Zanettiju, P. Prendini, Fr. Vedovatu; v Be-ljaku pri Matevžu Fürstu; v Varaždinu pri lekarjih: A. Hochsingerju in A. Halterju; v Zadru pri lekarju N. Androviču.

Svarilo.

Svarimo pred pona-rejan em, osobito pred dr. Suina de Boutemard-ovo dišečo zobno pasto in pred dr. Borchardt ovi aromatičnim zeliščnim milom.

Mnogi ponarejalci in prodajalci pona-rejenih naših priv. stvarij bili so uže na Dunaji in v Pragi sodnijsko obsojeni, da so morali plačati precejšnje globe v denarji.

Raymond & Co.,

c. k. priv. last. tovarn hygealističnih cosm. stvarij
v Berlinu. (367—6)

Lepo posestvo

je na prodaj z proste roke na Igu (Brundorf). Po-sestvo ima malin z 5 tečaj in 7 stopami, žago, zraven pa 38 orlov nji, senočet in varvanega gozda, vse v najboljšem stanu. Stanova išča in kme-tijska poslopja, 5 poslopj, so vsa v najboljšem stanu. Vode za žago in malin je neprenehoma cel-letno zadosti. Plačilni pogoji so prav ugodni. Natan-čnje se izve na Igu. (9—3)

Dunajska borza 15. januarja.

	kr.		kr.
Enotni drž. dolg v bankovih	73 gld. 05	Enotni drž. dolg v srebru	74 " 45
Zlata rente	88 " 25	1860 drž. posojilo	130 " 25
Akcije narodne banke	820 " 25	Kredite akcijske	236 " 60
London	118 " 9	Napol.	57 " 15
C. kr. cekini	5 " 58	Državne marke	

Tucl.

14. januarja:
Evropa: Fürster iz Dunaja. — Ja-grič iz Zagreba.
Prišloun: Vrokošchine iz Dunaja.
Pri Matič: Kurzhaller iz Domžal.
Schlesinger, Blaschka iz Dunaja. — Polak iz Gradca.

Umrlj so v Ljubljani:

13. januarja: Lorenc Nahtigal, po-strežekov sin, 7 tednov, v Krvavj do-lini št. 1. — Marija Schwitz, gostija, 46 let, v Salendrovih ulicah št. 3.
V deželni bolnici:
12. januarja: Anton Jaklič, dela-vec, 25 let, za slabosjjo.

Vsega zdravilstva

Dr. Franc Zupanc

ordinira vsak dan v svojem stanovanji

v Bethovnovih ulicah šte. 4, I. nadstropje,

(zraven Waldherrjevega instituta)

od 8.—9. ure zjutraj. — Za bolezn na očeh in zobeh pa
popoldne od 1.—3 ure. (2—3)

Rudolivnica in strojarna

G. Tönnies-ova v Ljubljani

na dunajske cesti št. 29, pri železnici,

se priporoča, ter v izdelovanje vzprijemlje: vodotéznice ali sesalne, téšče (preše), pile (žage), malinsko pripravo, návlake, vódna kolesa, raznoliče velike ovi, drobeče stroje in vse drugo kar je strojem v potrebo.

Tudi sprejemlje popraviljanje v nizko ceno, ter vsako delo te vrste izvrši naglo.

Vrhu tega od presne rude uliva razne stvari, ali po svojih ali po odkazanih tvorilih (modelih) in načrtih. (16—2)

Lekarna „pri samorogu“

Jul. pl. Trnkóczy-jeva

na mestnem trgu v Ljubljani,

priporoča p. n. občinstvu sledeče, zmirom sveže frišne) vsled dolgoletnega izkustva kot izvrstno uplivne priznane specijaliteti, izkušena domača in homeopatiška zdravila:

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Korisnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch) jetrno olje,

izborno zoper bramore, plućnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 skl 60 kr. (po dr. Frankliu) gotovo sredstvo zoper ozeblino, zoper rdeč nos

Mazilo zoper ozeblino

in rdeča lica, 1 lonček 30 kr.

Anaterinska ustna voda,

najboljše za ohranjenje zob, in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 ste klenica 40 kr.

Splošni jedilni prah,

kot izboren pripoznan zoper zgago, želodečni krč, vrtoglavico, netečnost k jelu in zoper boleti zlate žile. 1 škatlja 58 kr.

Seidlitzev prah,

izvirna škatlja 80 kr., imenitno sredstvo zoper zabasanje in krvne navale.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv.,

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6. škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Dalje: Pravo Francovo vinsko žganje po 20 in 40 kr.; Gumi- in sladni bonbon: najfinjši pariški puder za gospe, rožno rdeč in bel; zobni prah, bel, rožno rdeč in črn; dišeč papir za pokaditi à 10 kr.; glicerinsko mnilo, pravo à 12 in 18 kr.; kapljice za zobe à 10 kr. in dišave itd. itd. so zmirom sveže v zalogi. (637—4)

Naročila iz dežele izvrše se takoj.